

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

3-son (4- jild)

2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 3 (4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холикулов Ахмаджон Боймаҳамматович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Ҳожаев Азизхон Саидалоҳонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Саидова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, “Tashkent International University of Education” халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулув Жамолiddиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тиббиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудир;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмуродович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Қаюмова Насиба Ашуровна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохидат Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Муҳайё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психология кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Караматдиновна – психология фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

Hamroyev Asliddin Umed o'g'li

“GULSHANUL MULUK” (“SHOHLAR GULSHANI”) ASARI – MANG'ITLAR HUKMRONLIGI DAVRI MUARRIXLIGI NAMUNASI 13-18

Bazarbayeva Shohsanam Muratovna

SIRDARYO VILOYATIDA VETERINARIYA SOHASIGA OID ISLOHOTLAR (XIX ASR OXIRI – XX ASR BOSHLARI) 19-23

Asadova Dilnoza Innatovna

O'ZBEKISTONDA RAQS SAN'ATI SOHASIDA KADLAR TAYYORLASH MASALASI TARIXI VA BUGUNI 24-28

Ҳайитов Умед Яҳёевич

ЎЗБЕКИСТОН ССР МУВАҚҚАТ ИНҚИЛОБИЙ ҚЎМИТАСИ (МАРКАЗИЙ РЕВКОМ)НИНГ ТАШКИЛ ТОПИШИ ВА ФАОЛИЯТИ 29-34

Омонова Сарвиноз Ориф қизи

ЎЗБЕКИСТОНДА СОВЕТ ДАВРИДА ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ВА СПОРТНИНГ ҲОЛАТИ... 35-42

08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

Алимханова Нигора Алимхановна

ТОВАР-МОДДИЙ ЗАХИРАЛАР АУДИТИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ 43-52

Маҳмудова Дилафруз Hasanovna

KORPORATIV BOSHQARUVNING AYRIM NAZARIY JIHATLARI 53-60

Toxirov Akbarxon Toirxon o'g'li

SANOAT KORXONALARIDA IQTISODIY XAVFSIZLIKNING EKONOMETRIK MODELASHTIRISH 61-69

Меҳмоналиев Улугбек Эркинжон угли

СУЩНОСТЬ ОРГАНИЗАЦИИ СЛУЖБЫ ВНУТРЕННЕГО АУДИТА НА ПРЕДПРИЯТИЯХ . 70-75

Паязов Мурод Максудович

“ЎЗБЕКИСТОН ТЕМИР ЙЎЛЛАРИ” АЖДА ТРАНСФОРМАЦИЯЛАШ ЖАРАЁНЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРИШ МЕТОДИКАСИ 76-86

Шадибекова Дилдор Абдурахмановна

ЛОГИСТИЧЕСКИЙ РЫНОК УЗБЕКИСТАНА И ПРОБЛЕМЫ ЕГО РАЗВИТИЯ 87-92

Malikova Dilrabo, Khudoiberdieva Maftunabonu

INNOVATIVE HR MANAGEMENT: NECESSITY AND METHODS OF APPLICATION 93-99

Мамажоновна Одинахон Алишер қизи

КОРХОНАЛАР БОШҚАРУВИДА ИННОВАЦИЯЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ЖАРАЁНЛАРИНИНГ РИВОЖЛАНИШ ТЕНДЕНЦИЯЛАРИ 100-106

Nozimov Eldor Anvarovich

ELEKTRON TIJORATNI RIVOJLANISHDA O'ZBEKISTON VA HORIJIY DAVLATLARNING O'RNI 107-115

Буранова Жазира Эргаш қизи

ВЛИЯНИЕ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ НА ИНКЛЮЗИВНЫЙ РОСТ ГОСУДАРСТВА 116-120

<i>Худойназаров Фахритдин Хаитович</i> КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТИДА РАҚАМЛИ ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИНГ ИҚТИСОДИЙ АҲАМИЯТИ	121-127
<i>Бахтиёрлов Бобур Баходир ўғли</i> ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ РЕСУРСЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ ВА БАНК ЛИКВИДЛИЛИГИНИ БОШҚАРИШНИНГ МЕТОДОЛОГИК АСОСЛАРИ	128-136
<i>Isomitdinova Gulbaxor Kurbonaliyevna</i> O‘ZBEKISTON SHAROITIDA INVESTITSIYA RISKLARINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	137-145
<i>Yuldashev Shadiyor Shuxrat o‘g‘li</i> OLIV TA‘LIM O‘QUV JARAYONLARIDA ZAMONAVIY VEB TEXNOLOGIYALARI INTEGRATSIYASI	146-150
<i>Baxtiyorov Asrorbek Azizjon o‘g‘li</i> TIJORAT BANKINING KREDIT SIYOSATI ASOSLARI, UNING IQTISODIY MOHIYATI	151-159
<i>Saidov Shohruh Mirzo</i> SOCIO-ECONOMIC ANALYSIS OF CONDITIONS OF DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	160-169
<i>Kunduzova Kumrixon Ibragimovna</i> IQTISODIY RIVOJLANISHNING HOZIRGI BOSQICHIDA XO‘JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLAR FAOLIYATIDAGI JORIY AKTIVLAR TUSHUNCHASI VA UNING O‘RNI	170-177
<i>Inomjon Matkarimov</i> AGROKIMYO BIOKIMYO XIZMATLARI IJTIMOIV IQTISODIY SAMARADORLIGINI TA‘MINLASHNING SWOT TAHLILI	178-183
09.00.00 – ФАЛСАФА ФАНЛАРИ	
<i>G‘aybullayev Otabek Muxammadiyevich</i> JAMIYATDA ESTETIK MADANIYAT RIVOJLANISHINING FALSAFIY ASOSLARI	184-189
<i>Masharipova Gularam Kamilovna</i> MAHMUD IBN MUHAMMAD IBN UMAR AL-CHAG‘MINIYNING «AL-MULAXXAS FI-L-HAY‘A» RISOLASINING NUSXALARI VA QOZIZODA RUMIYNING SHARHI	190-198
<i>Абдуллаханова Гулбахор Саттаровна</i> ФИЛОСОФСКИЕ ВЗГЛЯДЫ ИБН СИНО И ИХ РОЛЬ В УКРЕПЛЕНИИ ДУХОВНО- ЦЕННОСТНЫХ ОСНОВ СОВРЕМЕННОГО РАЗВИТИЯ ЦИВИЛИЗАЦИИ	199-206
<i>Urinov Xushnudjon Abdulomitovich</i> TA‘LIM VA KASB-HUNAR ISLOHOTLARI GENEZISI: KASBIY FAOLIYAT VA MEHNATGA MUNOSABATNING TARIXIY SHAKLLANISHI	207-220
<i>Азизкулов Акрам Абдурахмонович</i> ШАРҚШУНОС УИЛЬЯМ ЭРСКИН ТАДҚИҚОТЛАРИДА БОБУРИЙЛАР СУЛОЛАСИ ТАРИХИНИНГ ЁРИТИЛИШИ	221-227
<i>Kenjayev Ulug‘bek Muratovich</i> BEFARQLIK HAQIDAGI FALSAFIY FIKRLAR RIVOJI	228-232
<i>G‘aybullayeva Laylo Safarboyevna</i> MAHALLADA YOSHLAR SIYOSIY FAOLLIGINI OSHIRISHDA IJTIMOIV-FALSAFIY RIVOJLANISH MASALALARI	233-238

<i>Хо'janova Tamara Jo'raevna</i> YOSHLAR MA'NAVİYATIGA TAHDID VA ULARDAN O'ZINI ONGLI HIMOYA QILISH KO'NIKMALARI	239-245
<i>Jabborova Saodat Sattorovna</i> MA'NAVİY SALOHİYATNING IJTIMOİY TARAQQIYOT MANBAI SIFATIDA XUSUSIYATLARI	246-252
<i>Xusanov G'olib Elmurodovich</i> O'ZBEK OILALARINING RIVOJLANISHIDA AXLOQIY TAFAKKUR MASALALARI	253-257
<i>Агзамходжаева Шахноза Саидматмабевна</i> МУСУЛЬМАНСКОЕ БОГОСЛОВИЕ, СВЯЩЕННЫЙ КОРАН И ТВОРЧЕСТВО НАВОИ В КОНТЕКСТЕ ФИЛОСОФСКОЙ КОМПАРАТИВИСТИКИ	258-265
<i>O'razov Bobir Baxtiyorovich</i> IJTIMOIY DAVLATNING NAZARIY VA METODOLOGIK ASOSLARI: VUJUDGA KELISH SHARTLARI, BELGILARI VA FUNKSIYALARI	266-270
<i>Qunishev Ulug'bek Ulashevich</i> NEMIS KLASSIK FALSAFASIDA JAMIYAT RIVOJLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI AXLOQIY VA ESTETIK OMILLAR	271-275
<i>Турдибоев Бозор Худойбердиевич</i> ЦИВИЛИЗАЦИЯЛАР ТАРИХИЙ ЯХЛИТЛИК НАМОЁН БЎЛИШ ШАКЛЛАРИ СИФАТИДА	276-282
<i>Kenjayeva Dilrabo Rominovna</i> MARKAZIY OSIYO MUTAFAKKIRLARI TA'LIMOTIDA O'ZLIKNI ANGLASH TUSHUNCHASI VA UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	283-287
<i>Azamatova Gulrukh Islom qizi</i> SOCIOCULTURAL ASPECTS IN KARL POPPER'S PHILOSOPHY IN THE CONTEXT OF MODERN EDUCATION	288-293
<i>Тошпулатова Ширин Мухиддиновна</i> ЭТИЧЕСКИЕ ОРИЕНТИРЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ГРАЖДАНСКОЙ СЛУЖБЫ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	294-302
<i>Yuldasheva Dilorom Yuldashevna</i> SCIENTIFIC ATTITUDE TO CONSCIOUSNESS AND ITS INFLUENCE ON THE FIELD OF EDUCATION	303-307
<i>Bekchanov Xudoybergan O'rinovich, Yusupova Firuza Hajiboy qizi, Yuliyeva Sohiba Shuhrat qizi</i> МАКТАВГАЧНА YOSHDAGI КАТТА GURUH TARBIYALANUVCHILARDA IJTIMOİY VA KOMMUNIKATIV QOBILYATNING RIVOJLANISHI	308-314
10.00.00 – ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ	
<i>Ткебучава Ирина Георгиевна</i> ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ФОРМИРОВАНИЯ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СТУДЕНТОВ ПРИ ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ	315-320
<i>Ikromxonova Firuza Ikromovna, Jazira Nursultanqizi</i> TIPOLOGIK TAHLIL - KOMPOZITSIYA VA JANR (TARIXIY ASARLAR MISOLIDA)	321-327

<i>Ashurova Maftuna Asqar qizi</i> LINGUACULTURAL PECULIARITIES OF THE CONCEPT “HAPPINESS” IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES	328-334
<i>Mustafayeva Saodat Burxanovna</i> SALIM ASHUR SHE’RLARIDA LINGVOMADANIY BIRLIKLAR VOSITASIDA VOQELIKNI BADIY TALQIN ETISH	335-340
<i>Abdulxayeva Nodirabegim Ixtiyorjon qizi</i> DRAMATIK ASARLARNI TARJIMA QILISHDA LEKSIK-SEMANTIK, LINGVOKULTUROLOGIK MASALALAR	341-346
<i>Xajiyeva Dilfuza Adambayevna</i> FOLKLOR VOSITALARINING ZAMONAVIY ADABIYOTDAGI O’RNI VA O’RGANILISHI	347-351
<i>Jumanova Sevara Xolmurod qizi</i> KIYIM KECHAK NOMLARI TILNING BOYISH MANBAI SIFATIDA	352-356
<i>Hojaliyev Ismail Tadjibayevich, Ismailova Sayyora Tolkinovna</i> MATN NAZARIYASINING SHAKLLANISHI	357-366
<i>Abdullaev Ulmasbek Khairullayevich</i> LITERARY WORKS AS THE MOST IMPORTANT AND WELL-ACCLAIMED COMPONENTS OF THE CULTURAL HERITAGE OF THE NATION	367-370
<i>Maxmudova Fotima Maqsud qizi</i> TYPES OF MEDIA TEXT LANGUAGE	371-375
<i>Maxmudova Zuhra Maqsud qizi</i> BADIY TARJIMANING TILSHUNOSLIKDAGI AHAMIYATI	376-380
<i>Davronova Zulfiya Boboyevna</i> UZBEK- FRENCH RELATIONS AS A BINDING PART OF INTERNATIONAL CULTURAL AND HISTORICAL EXPERIENCE	381-386
<i>Hakimova Dilrabo Yo’ldoshovna</i> TERMINOLOGIYA SOHASINING TARIXI VA DOLZARB MUAMMOLARI XUSUSIDA	387-392
<i>Мадрахимов Тулибай Абдукаримович</i> СЎЗЛАШУВ НУТҚИНИНГ ТИЛ ФУНКЦИОНАЛ ВАРИАНТЛАРИ ОРАСИДА ТУТГАН ЎРНИ	393-395
12.00.00 – ЮРИДИК ФАНЛАР	
<i>Ergashev Ikrom Abdurasulovich</i> SOLIQ INTIZOMINI BUZISH BILAN BOG’LIQ HUQUQBUZARLIKLAR UCHUN JAVOBGARLIKNING AYRIM JIHATLARINING ILMIY-NAZARIY TAHLILI	396-402
<i>Куатбек Гулнар Куатбековна</i> ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ ТРАНСПАРЕНТНОСТИ ПРЕДСТАВИТЕЛЬНЫХ ОРГАНОВ МЕСТНОЙ ВЛАСТИ	403-409
<i>Jurayev Dilmurot Mukhtarovich</i> ANALYSIS OF THE LEGISLATION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN ON ALTERNATIVE RESOLUTION OF DISPUTES ARISING FROM ADMINISTRATIVE AND PUBLIC LEGAL RELATIONS	410-415

<i>Mirakhmedova Fazilat Khokim kizi</i> CRIMES OF MANUFACTURING AND SELLING PHARMACEUTICALS IN A WAY TO DANGER THE LIVES AND HEALTH OF INDIVIDUALS (Evaluation of Türkiye and Uzbekistan legal system)	416-428
<i>Касимов Нодиржон Содикжонович</i> ҚАСДДАН ОДАМ ЎЛДИРИШ ЖИНОЯТЛАРИНИНГ УМУМИЙ ВИКТИМОЛОГИК ПРОФИЛАКТИКАСИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ	429-438
<i>Кутыбаева Елизавета Дуйсенбаевна, Есенбаев Джанибек Таирович</i> ЭКОЛОГИК ТУСДАГИ ФАВҚУЛОДДА ВАЗИЯТЛАРДАН МУҲОФАЗА ҚИЛИШНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	439-445
<i>Джалилов Сардор Шавкатович</i> ҲУҚУҚ МАНБАЛАРИ ВА НОГИРОНЛИГИ БЎЛГАН ШАХСЛАРНИНГ ҲУҚУҚЛАРИНИ КОДИФИКАЦИЯ ҚИЛИШ ЖАРАЁНИ	446-453
13.00.00 - ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ	
<i>Mirzayev Qodir Toirovich</i> ZAMONAVIY XOR SAN'ATI TA'LIMINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	454-458
<i>Васильченко Ольга Анатольевна</i> ИСТОРИЯ И МЕТОДОЛОГИЯ РАЗВИТИЯ ВОКАЛЬНО-ХОРОВОГО ИСКУССТВА В УЗБЕКИСТАНЕ	459-463
<i>Эрназаров Алишер Эргашевич, Бекмурадов Зариф Хуррамович</i> ЎҚУВ МАШҒУЛОТЛАРИНИНГ МОДУЛЛИ ВА ЛОЙИХАЛАШТИРИЛГАН ТУРЛАРИ ҲАМДА АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ	464-470
<i>Mattiyeva Feruza Begmatdulobovna</i> TARJIMONLIK MALAKASINI SHAKLLANTIRISHNING PSIXOLINGVISTIK VA DIDAKTIK XUSUSIYATLARI	471-477
<i>Jurayev Bobomurod Tojiyevich</i> ABU ALI IBN SINO QARASHLARIDA TA'LIM-TARBIYA MASALALARI	478-482
<i>Umurova Ma'rifat Yoshiyevna</i> XALQ QO'SHIQLARI VATANPARVARLIK TUYG'USINI RIVOJLANTIRISH VOSITASI SIFATIDA	483-486
<i>Raxmanova Dildora Abdulxamid qizi</i> INGLIZ TILIDA AKADEMIK YOZUV TUSHUNCHASI VA UNING TALABALAR ILMIY FAOLIYATIDAGI AHAMIYATI	487-492
<i>Rajabiy Aziz Xasanovich</i> VOKAL ARTISTI FAOLIYATIDA SAHNA MAHORATINING O'RNI	493-497
<i>Omanov Rashid Sherqobilovich</i> O'QUVCHILARDA EKOLOGIK TAFAKKURNI SHAKLLANTIRISH JARAYONLARINI TO'G'RI TASHKIL ETISH	498-501
<i>Салимов Ақром Хайитович</i> БЎЛАЖАК ЎҚИТУВЧИЛАРДА ОИЛА, МАҲАЛЛА ВА МАКТАБ ҲАМКОРЛИГИНИ АМАЛГА ОШИРИШНИНГ АФЗАЛЛИКЛАРИ	502-507
<i>Mamatmurodov Sharofjon Khudoyarovich</i> TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI.....	508-514

<i>Ли Екатерина Владимировна</i> СИНЕРГЕТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ИННОВАЦИЙ И ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	515-523
<i>Ахмедова Нафиса Исаходжаевна, Азаматов Абдулло Исахўжа ўғли, Лутфуллина Румия Анваровна</i> ЁШ ТЕННИСЧИЛАРНИНГ ЖИСМОНИЙ ТАЙЁРГАРЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА ҲАРАКАТЛИ ЎЙИНЛАРНИНГ АҲАМИЯТИ	524-533
<i>Очилова Мехрибон Суратовна, Хамроева Феруза Асроровна</i> АНАЛИЗ СОВРЕМЕННЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ПЛАТФОРМ И ИХ КЛАССИФИКАЦИЯ	534-541
<i>Амонов Mirjon Namozovich</i> IJTIMOIY PEDAGOGIK FAOLIYAT VA UNING ASOSIY FUNKSIYALARI	542-547
<i>Sharipov Habibullo Abduqahhorovich</i> TALABALARNING IJODKORLIGINI RIVOJLANTIRISHDA MUSTAQIL TA'LIMNING O'RNI VA AHAMIYATI	548-552
<i>Yaxiyaxonova Muxiba Maxmudjonovna</i> RAQAMLI TA'LIM MUHITIDA BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINING IT SAVODXONLIGINI OSHIRISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH	553-560
<i>Xakimova Gulshan Abdusalilovna</i> JISMONIY TARBIYA VOSITALARI ORQALI YOSH BOLALARNI SIFATLARINI TARBIYALASH	561-565
<i>Nazarov Rustam Irkinovich</i> TECHNOLOGY FOR DEVELOPING COMMUNICATIVE COMPETENCE OF STUDENTS IN HIGHER TECHNICAL EDUCATION FIELDS (IN THE EXAMPLE OF ENGLISH LANGUAGE)	566-570
<i>Muqimova Fotima Abduqaxor qizi, Muqimova Zuxra Abduqahor qizi</i> CHIZMACHILIK DARSLARIDA O'QUVCHILARNING GRAFIK SAVODXONLIGINI RIVOJLANTIRISHDA O'YINLI TEXNOLOGIYALADAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI	571-576
<i>Sulaymanova Dildora Nazarovna, Giyasova Shaxnoza Abdurafikovna</i> BO'LAJAK O'QITUVCHILARNING KREATIV TAFAKKURINI LOYIHAGA ASOSLANGAN O'QITISH VOSITASIDA RIVOJLANTIRISH MODELI	577-585
<i>Usmonova Matluba Nosirovna</i> O'QUVCHILARDA MILLIY VA UMUMINSONIY QADRIYATLARNI TARBIYALASH METODIKASINING KREATIV PEDAGOGIK YONDASHUVI	586-590
<i>Ustaev Abdurazzoq Qurbonovich</i> MILLIY KURASH SPORT TURINING FUNKSIYALARI VA MAQSADGA ERISHISHDAGI VOSITALARI	591-596
<i>Shoimqulova Nigina Xolmurodovna, Yadigarova Sitara Bahromovna</i> ADDRESSING CHALLENGES IN TEACHING ENGLISH IN CENTRAL ASIAN COUNTRIES: A SCHOLARLY EXAMINATION	597-603
<i>Yeshanov Marat Urazaliyevich</i> INGLIZ TILINI O'QITISHDA BO'LAJAK CHET TILI O'QITUVCHILARINING KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDA PRAGMATIKANING AHAMIYATI LANGUAGE]	604-616

Tursunova Shahnoza Bekchanovna

JAMOATCHILIK FIKRINI SHAKLLANTIRISHDA JAMOATCHILIK BILAN ALOQALARNING
O'RNATISH 617-622

Atoyeva Gulshoda Rabimovna

OILADAGI ZO'RAVONLIKNING O'SMIR XULQIGA PSIXOLOGIK TA'SIRI 623-628

Musinova Ruxshona Yunusovna, Qurbonova Aziza Davlat qizi

JABRLANUVCHI SINDROMI, UNING ASOSIY SABABLARI VA BELGILARI 629-635

Jamolova Mokhigul Bakhtiorovna

METHODS OF DEVELOPING THE CRITICAL THINKING ABILITY OF PRIMARY CLASS
STUDENTS THROUGH FAIRY TALES 636-641

G'aybullayeva Laylo Safarboyevna
SamDChTI, Gumanitar fanlar va axborot
texnologiyalari kafedrası tadqiqotchisi

MAHALLADA YOSHLAR SIYOSIY FAOLLIGINI OSHIRISHDA IJTIMOY-FALSAFIY RIVOJLANISH MASALALARI

Annotatsiya. Maqolada jamiyatda amalga oshirilayotgan islohotlarning mahalla yoshlari orasida rivojlanishi, ularning ma'anviyat, ta'lim, ijtimoiy hayot sohalarida siyosiy faol qatlamga aylanishiga doir masalalar falsafiy tarzda ilmiy tadqiq etilgan. Unda yoshlarning o'zlari yashayotgan mahalla rivojlanishiga siyosiy jihatdan ko'makchi bo'lishi lozim bo'lgan ijtimoiy qarashlar zamonaviy bilimlar asosida yoritilgan. Yoshlarning jamiyatda siyosiy faolligini oshirishda ijtimoiy-falsafiy qarashlar o'ziga xos ahamiyatga ega bo'lib, ularni har bir inson chuqur anglashi ertangi kun ravnaqiga xizmat qilishi ochib berilgan.

Kalit so'zlar: mahalla, yoshlar, qaror qabul qilish, falsafiy dunyoqarash, fazilat, jamiyat, qatlam, ijtimoiy hayot, jamoaviylik, qadriyat, vatanparvarlik.

Gaybullayeva Laila Safarboyevna
SamDChTI, Researcher of the Department of
Humanities and Information Technologies

ISSUES OF SOCIO-PHILOSOPHICAL DEVELOPMENT IN INCREASING THE POLITICAL ACTIVITY OF YOUTH IN THE NEIGHBORHOOD

Abstract. In the article, the issues related to the development of the reforms implemented in the society among the youth of the neighborhood, their transformation into a politically active layer in the spheres of spirituality, education, and social life are philosophically researched. In it, the social views that young people should be politically supportive of the development of the neighborhood they live in are highlighted on the basis of modern knowledge. It has been revealed that socio-philosophical views are of special importance in increasing the political activity of young people in the society, and their deep understanding by every person will serve the development of tomorrow.

Key words: neighborhood, youth, decision-making, philosophical outlook, virtue, society, class, social life, collectivity, value, patriotism

Гайбуллаева Лайла Сафарбоевна
СамДЧТИ, научный сотрудник кафедры
гуманитарных наук и информационных технологий

ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ФИЛОСОФСКОГО РАЗВИТИЯ В ПОВЫШЕНИИ ПОЛИТИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ МОЛОДЕЖИ МИКРОРАЙОНА

Аннотация. В статье философски исследуются вопросы, связанные с развитием реформ, реализуемых в обществе среди молодежи микрорайона, превращением ее в политически активный слой в сферах духовности, образования, общественной жизни. В нем на основе современных знаний

освещаются социальные взгляды на то, что молодые люди должны политически поддерживать развитие района, в котором они живут. Выявлено, что общественно-философские взгляды имеют особое значение в повышении политической активности молодежи в обществе, а их глубокое понимание каждым человеком послужит развитию завтрашнего дня.

Ключевые слова: соседство, молодежь, принятие решений, философское мировоззрение, добродетель, общество, класс, общественная жизнь, коллективность, ценности, патриотизм.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4SI1Y2024N29>

O'zbek xalqining asrlar davomida shakllangan ijtimoiy-falsafiy dunyoqarashi bevosita mahalla tizimi orqali rivojlanib kelgan. Uning o'ziga xos taraqqiyot yo'li yoshlar o'rtasida siyosiy faollikni oshirish bilan bog'liq bo'lgan aniq mexanizmlarga asoslanib, mahalliy va xalqaro miqyosda siyosiy munosabatlarni tartibga solishga xizmat qilgan. Jamiyatning siyosiy maqsadlarini fuqarolarning faolligi asosida rivojlantirish, joylarda mahalla fuqarolar yig'inlari orqali mahalla yoshlarini siyosiy faoliyatga jalb etish globallashuv jarayonlarini modernizatsiyalashda muhim o'rin tutadi. Dunyoda raqamlashtirish kuchayib borayotgan bir paytda yoshlarning siyosiy jarayonlardagi ishtirokini mustahkamlash mahallalarga taqdim etilayotgan imkoniyatlarni hal etishda yordam beradi. Yurtimizda keyingi yillarda mahallalarga berilayotgan imkoniyatlar negizida zamonaviy o'zgaruvchan ijtimoiy va siyosiy rivojlanish vujudga kelib, voqelikka moslashish shart-sharoitlari kengaydi. Bunda yoshlar siyosiy faolligini jamoatchilik asosida rivojlantirish o'zining ijtimoiy-falsafiy asoslariga egadir. "Mamlakatimizda ijtimoiy-ma'naviy muhit barqarorligini mustahkamlash, aholi, ayniqsa, yoshlarimizda ma'naviy fazilatlarni yuksaltirish, oila va mahallalarda hamjihatlikni mustahkamlash maqsadida barcha tuman va shaharlarda Ma'naviyat va ma'rifat maskanlari faoliyat yuritmoqda"[1.58]. Yoshlarning o'zlari yashayotgan mahallalarida ijtimoiy faoliyatini barcha siyosiy va iqtisodiy sohalarda amalga oshirish muhim sanaladi. Jamiyatdagi keng ko'lamli ijtimoiy tendensiyalar o'zida muhim falsafiy g'oyalarni aks ettirib, voqelikning umumiy ko'rinishi, yoshlarning mahalla ijtimoiy faoliyatiga jalb etilishining nazariy yutuqlari real hayotda namoyon bo'la boshladi.

Mahalladagi yoshlarning ijtimoiy faolligi ko'p qirrali hodisa bo'lib, yoshlar ko'proq o'zlarining yaqin jamoalariga ixtiyoriy ravishda a'zo bo'lib boradi. Bu ishtirok mahalliy sport jamoalari va madaniy tadbirlarda qatnashishdan tortib, ijtimoiy maqsadlar va jamiyatni yaxshilash loyihalarida ko'ngillilik qilishgacha bo'lgan turli shakllarda bo'lishi mumkin. Asosan, ushbu faoliyatning ijtimoiy-falsafiy tabiati ijtimoiy tuzilmalar, madaniy me'yorlar va individual shaxslar o'rtasidagi o'zaro ta'sirlarni ham aks ettiradi. Bu jarayon o'ziga xos sotsiologik nazariyalar bilan ham bog'liq ravishda mahallalarda yoshlarning ijtimoiy faolligi dinamikasini tushunishga yordam beradi. Masalan, strukturaviy funksionalizm yoshlarning faolligini jamiyat ehtiyojlarini qondirish, ijtimoiy hamjihatlikni rag'batlantirish va jamiyat barqarorligi va faoliyatiga hissa qo'shish vositasi sifatida ko'rishi mumkin. Konfliktlar nazariyasi esa yoshlarning ijtimoiy faoliyatini qarshilik ko'rsatish shakli yoki mahalla ichidagi mavjud kuch tuzilmalari va tengsizliklarga qarshi chiqishga urinish sifatida talqin qilishi mumkin. Bularning barcha mahallada yoshlarni ijtimoiy munosabatlarni chuqur falsafiy tahlil qilishga, real hayot manzarasini tadqiq etishga chorlaydi.

Falsafiy nuqtai nazardan, yoshlarning mahalla faoliyatiga jalb etilishini turli axloqiy va ekzistensial chiziqlar orqali tekshirish mumkin. Ularning yaxshi hayot uchun yashashga intilishlari jamiyat farovonligiga qaratilgan rag'batlarni tushunish uchun muhim ahamiyatga

ega. Masalan, fazilat axloqi jamiyatning ishtiroki orqali axloqiy xarakter va fuqarolik fazilatlarining rivojlanishini ko'rsatadi, lekin ekzistensialistik nuqtai nazardan esa yoshlarning mahalla muhitida o'zining ijobiy harakatlari, erishgan yutuqlari orqali muayyan darajada haqiqiy vatanparvarlikni o'z mahalladoshlariga namoyish etadi. Mahalla faoliyati bilan shug'ullanish yoshlar uchun ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirish, o'zlikni shakllantirish va o'z-o'zini hurmat qilish kabi ko'plab imtiyozlarni beradi. Falsafiy nuqtai nazardan, buni odamlar jamiyatga qo'shgan hissalarini orqali maqsad va ma'no topadigan o'zini o'zi anglash sari intilish sifatida ko'rish mumkin. Yoshlarning ijtimoiy faolligi mahallalarga ijobiy ta'sir ko'rsatishi, u yerdagi o'sib kelayotgan yosh avlodning qalbida vatanparvarlik tuyg'usini rivojlantirishi, ijtimoiy-falsafiy omillarni keng ko'lamda yangilanishi hissa qo'shishi mumkin. Ijtimoiy-falsafiy nuqtai nazardan, bu jarayon ijtimoiy qurilmani vujudga keltiradi va fuqarolarning birgalikdagi faoliyat olib borishlari, turli majburiyatlarni mahallaning imkoniyatlari doirasida amalga oshirishlariga ijtimoiy yordam beradi. Qolaversa, jamiyatdagi qadriyatlar, ularning me'yorlari, axloqiy normalari tizimlashtirilib, jamoaviy o'ziga xoslikning rivojlanishiga olib keladi.

Yoshlarning mahalladagi ijtimoiy faolligidagi muhim masalalardan biri bu odamlar o'rtasida ayrim noto'g'ri xabarlar tarqalishini kamaytirish, jamiyatdagi tengsizliklarni bartaraf etishdir. Ba'zida mahalladagi ijtimoiy-iqtisodiy holat, irqiy va etnik kelib chiqishi va boshqa ijtimoiy tafovutlar qo'shnichilik faoliyatiga kirish imkoniyatiga, ularning tabiatiga salbiy ta'sir qilishi mumkin. Falsafiy nuqtai nazardan, bu adolat, tenglik va yaxshi jamiyat haqida savollar tug'diradi, bu esa jamiyat faoliyatini qanday qamrab oluvchi va vakillik qilish mumkinligini qayta ko'rib chiqishga undaydi. Shuning uchun yoshlarning faol qatlam sifatida o'z qarashlarini jamoatchilik bilan birgalikda ilgari surishlari ijobiy jarayon bo'lib xizmat qiladi. Keyingi paytlarda mahallalarda ijtimoiy medianing paydo bo'lishi yoshlarning ijtimoiy faolligi manzarasini o'zgartirib, ularni yangi faoliyatga jalb qilishga, faol qatlam sifatida yoshlarbop yangi platformalarni yaratishga imkoniyatlar yaratdi. Ushbu raqamli texnologiyalarning ijtimoiy-falsafiy jihatlari jamiyatda har bir ijtimoiy qatlam qo'shib, virtual hamjamiyatlarning an'anaviy mahalla faoliyatini qanday to'ldirishini va zamonaviy boshqarishni tartiblashtirishga olib keladi.

Mahallalarda yoshlarning siyosiy faolligini oshirish fuqarolik jamiyati va demokratiyani rivojlantirishning muhim yo'nalishidir. "Yoshlar siyosiy madaniyatining shakllanishi va rivojlanishida mahalla institutlarining alohida o'rni bor. Mamlakatimizda mahallaning farzand tarbiyasidagi o'rni haqida fikr yuritganda "Bir farzandga yetti mahalla ham ota, ham ona", — degan naqlning qadriyat darajasiga ko'tarilganligini eslashning o'zi kifoya. Haqiqatan ham, oila mahalla hududida joylashgan, oilalardagi vaziyat, farzandlarning xulq-atvori, ularning hayotga bo'lgan munosabatlari, mehnat qilish, ta'lim olish, hunar o'rganish va boshqa barcha sohalardagi faoliyatlari mahallada kechadi. Bu jarayonlarning barchasini mahalladan boshqa bironta institutlar yaxshi bilmaydi"[2. 94].

Yoshlar aholining salmoqli qismini tashkil etib, jamiyat kelajagini shakllantirishda muhim o'rin tutadi. Yoshlarni siyosiy jarayonlarga keng jalb etish, ularning mahalla hayotida faol ishtirok etishi mas'uliyatli va bilimli bo'lishga, vatanparvarlik tuyg'usini shakllantirishga xizmat qilishi bilan birga, milliy va umummilliy masalalarni hal etishga xizmat qilishi mumkin. Mahallalarda yoshlarning siyosiy faolligini oshirishga bir necha yondashuvlar mavjud. Bular:

1. Ta'lim va ma'rifatni oshirish. Yoshlarning siyosiy savodxonligini oshirishga qaratilgan zamonaviy ta'lim dasturlari va treninglar tashkil etish muhim ahamiyatga ega. Bu fuqarolarning

huquq va majburiyatlarini anglashga, demokratiyani milliy qonunchilik asosida mustahkamlashga, yoshlarning davlat boshqaruvidagi ishtirokini yangicha usul va vositalar orqali amalga oshirishga shart-sharoit yaratadi.

2. Mahalla yoshlari platformasini yaratish. Bu orqali yoshlar o'z fikrlarini bildirishlari, uzluksiz ravishda mahalladagi masalalar bo'yicha muhokamalarda ishtirok etishlari mumkin. Buni yoshlar kengashlari, forumlar, jamoatchilik muhokamalari va mahalliy davlat hokimiyati organlari vakillari bilan uchrashuvlar o'tkazish orqali tashkil etish mumkin.

3. Yoshlar tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash. Mahalladagi muammolarni hal qilishga qaratilgan yoshlar tashabbuslarini doimiy ravishda rag'batlantirish va qo'llab-quvvatlash muhim ahamiyatga ega. Bunda turli davlat va nodavlat tashkilotlari grantlari olish, zamonaviy loyihalarni ishlab chiqish asosida amalga oshirish ijobiy samara beradi.

4. Ijtimoiy media va raqamli texnologiyalardan foydalanish. Yoshlarning mahallada ijtimoiy media savodxonligini oshirish bo'yicha o'quvlarga jalb etish, raqamli texnologiyalardan foydalanishda yoshlarni siyosiy jarayonlarga yo'naltirish kuchli vosita bo'lishi mumkin. Ijtimoiy tarmoqlarda onlayn aksiyalar, vebinarlar, axborot kampaniyalarini tashkil etish yoshlarning qiziqishi va faolligini oshirishga xizmat qiladi.

5. Mahallada yoshlarni qarorlar qabul qilish jarayoniga jalb etish. Bu bevosita yoshlarni kelajakda davlat boshqaruvi sohasida olib borayotgan islohotlarda qarorlar qabul qilish jarayonlarida ijobiy natija berishiga keng yo'l ochadi. Natijada, yoshlarning mahallani boshqarish tajribalari oshishiga, mahalliy davlat hokimiyati bilan ishlash ko'nikmalarini vujudga kelishiga, mahalladagi masalalarni hal etishda bevosita yordam beradi.

Mahallada yoshlarning siyosiy faolligini oshirishga qaratilgan ijtimoiy-falsafiy elementlarning ko'p qirrali ekanligi muhim ahamiyat kasb etadi. Jamiyatdagi turli tuzilmalarning ijtimoiy-falsafiy tafakkur tarzi, muayyan e'tiqodlardan qat'i nazar mahalla kontekstida individual va jamoaviy faollikni kuchaytirish yoshlar o'rtasidagi dinamik o'zaro ta'sirni birlashtiradi. Jamiyatdagi siyosiy tuzilmalar ijtimoiylashuvida yoshlarning siyosatga bo'lgan qiziqishlari kuchayishi, turli e'tiqodga insonlarning xulq-atvori va faoliyatida bir maqsad mujassam bo'lishi mahallaning ravnaqiga xizmat qiladi. Mahallalardagi ta'lim muassasalari faoliyatida yoshlarning boshqaruvchilik qobiliyatini shakllantirish, ularning faol fuqarolik pozitsiyalarini ommaviy axborot vositalarida keng yoritish jamiyatda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ayniqsa, faol yoshlarning maktab, oliy o'quv yurtlarida siyosiy bilimlarini kengaytirishga qaratilgan uchrashuvlar, bahs-munozaralar, targ'ibot ishlarini kuchaytirish siyosiy ongli yoshlarni tarbiyalashga olib keladi. Demokratik davlat va fuqarolik jamiyatini mustahkamlashda adolatli yoshlarni ko'paytirish, o'z vazifasiga mas'uliyat bilan yondashadigan falsafiy g'oyalarga boy yoshlar siyosiy faoliyatini rag'batlantirish o'zining sezilarli natijasini ko'rsatadi. Yoshlarning falsafiy tafakkur qilishlari ularda fuqarolik burchi va jamoaviy mas'uliyat hissini shakllantirishga, jamiyat farovonligiga o'z hissasini qo'shishga keng yo'l ochadi. Yoshlardagi kreativ fikrlash axloqiy mulohaza yuritishni mustahkamlaydi va mantiqiy mulohaza yuritishni vujudga keltiradi. Yoshlarni rag'batlantiradigan falsafiy ta'lim jarayonlariga jalb qilish ijtimoiy adolatsizliklarni bartaraf etish uchun siyosiy faollikka kirishish imkoniyatini beradi.

Yoshlarning siyosiy faolligi ham shaxsiy va jamoaviy o'ziga xosliklarning rivojlanishi bilan shakllanadi. Shaxsni shakllantirish jarayoni siyosiy imtiyozlar va harakatlarga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan turli xil ijtimoiy, madaniy va siyosiy bog'lanishlarni o'rganishni o'z

ichiga oladi. Yoshlarning o'z vakolatlarini anglashlari – o'z jamoalarida o'zgarishlarni amalga oshirish qobiliyati siyosiy faollikni oshirish uchun kuchli turtki bo'lishi mumkin. Yoshlar ko'pincha jamoat loyihalarida ishtirok etib, siyosiy faollik asosida ijtimoiy harakatlar orqali rivojlanadi. Ularning siyosiy faoliyati ko'proq siyosiy munozaralarda faol qatnashishi, hamfikrlari bilan muloqot qilishi, jamoaviy izlanishlarni olib borishida yanada samarali kechadi. Mahallalarda “yoshlarning estetik tafakkurida zamonaviy bilim va ko'nikmalarni shakllantirish, ular milliylikka nisbatan yangi falsafiy dunyoqarashni rivojlantirish jamiyatning muhim talablaridan biriga aylangan. Yoshlar bilan tarixiy shaharlarga sayohatlar uyushtirish, diniy, ma'naviy, ma'rifiy qadriyatlar aks etgan filmlar, ko'rsatuvlar, uchrashuvlar, tolerantlik g'oyalari ilgari surilgan tadbirlar, turli musobaqalar tashkil etish zarur”[3. 136]. Yoshlar faoliyatini muvofiqlashtirishga imkon beruvchi siyosiy fikrni ifodalash, ulardagi tashkilotchilik va safarbarlikni oshirish jamiyatdagi mavjud imkoniyatlardan samarali foydalanishga olib keladi.

Har bir mahallada yoshlar o'rtasida siyosiy faollikni oshirish uchun ko'proq dolzarb mavzular doirasida yangi-yangi tashabbuslarni ilgari surish maqsadga muvofiqdir. Mahallada faol yoshlar bilan mavjud muammolarni birgalikda hal qilish, ularning yetakchilik qobiliyatini rivojlantirish ijtimoiy hayotning sezilarli darajada rivojlanishiga ta'sir ko'rsatadi. Bu tadbirlar nafaqat yoshlarning siyosiy ijtimoiylashuviga, balki jamiyatning ijtimoiy hamjihatligi mustahkamligini oshirishga xizmat qiladi. Mahallada yoshlarning siyosiy faolligini oshirish mahalliy boshqaruv, jamiyat taraqqiyoti va demokratik faollikka chuqur ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan ko'p qirrali masalalarni keltirib chiqaradi. Yoshlarning siyosiy jarayonlardagi faol ishtiroki odatda ijobiy, fuqarolik burchi va vakolatlarini oshirish to'g'risidagi vatanparvarlik tuyg'usini uyg'otadigan bo'lsa-da, ularning mazmunli ishtirokini ta'minlash uchun bir qator muammolarni hal qilish zarur. Bu muammolarga quyidagilar kiradi:

1. Ta'lim va yoshlar uyg'unligi. Yoshlar o'rtasida siyosiy faollikni oshirishning asosiy to'siqlaridan biri bu mahalliy hukumat faoliyati, siyosiy jarayonlar va individual harakatlar jamiyat natijalariga qanday ta'sir qilishi haqida xabardorlikning yetishmasligidir. Har tomonlama fuqarolik tarbiyasi bo'lmasa, yoshlar siyosatdan uzilib qolganligini his qilib, uni kundalik hayotlari uchun ahamiyatsiz deb bilishlari mumkin. Shuning uchun ta'lim yoshlarni birlashtiruvchi kuch vazifasini bajaradi.

2. Inklyuzivlikni ta'minlash. Barcha yoshlarning siyosiy faoliyatda ishtirok etishlari uchun teng imkoniyatlarga ega bo'lishini ta'minlash ijtimoiy-iqtisodiy holat, ta'lim, etnik kelib chiqishi va jinsi bilan bog'liq tizimli to'siqlarni bartaraf etishni talab qiladi. Marginallashtirilgan jamoalar ko'pincha siyosiy maydonlarga chiqishda katta qiyinchiliklarga duch kelishadi, bu esa kam vakillik va saylov huquqidan mahrum bo'lish tuyg'usiga olib kelishi mumkin.

3. Siyosatga nisbatan befarqlik. Ko'pchilik yoshlar siyosiy institutlar va rahbarlarga nisbatan beadablik va ishonchsizlikni bildiradilar, bu ko'pincha jamiyatda korrupsiyaga qarshi kurashish va mas'uliyatning yetishmasligidan kelib chiqadi. Bu siyosiy faollikda skeptitsizm ishtirok etishni to'xtatib qo'yishi mumkin, chunki yoshlar haqiqiy o'zgarishlarni amalga oshirishda ishtirok etish samaradorligini shubha ostiga qo'yishi mumkin.

4. Infratuzilmaning yetishmasligi. Yoshlarning jamiyatda samarali siyosiy faol shaxsga aylanishi uchun qo'llab-quvvatlovchi infratuzilma, jumladan, muloqot uchun platformalar, murabbiylik dasturlari va yoshlarning boshqaruvda ishtirok etishiga yordam beradigan tashkilotlar barcha mahalla yoshlariga ham yetib bormagan. Bunday tuzilmalarning yo'qligi

yoshlarning siyosiy jarayonlarni o'rganish, ular bilan aloqa qilish va ta'sir o'tkazish imkoniyatlarini cheklashi mumkin.

5. Muloqotdagi avlodlar farqlari. Yosh va katta avlod o'rtasidagi muloqot uslublari va afzalliklaridagi farqlar tushunmovchiliklarga va siyosiy faoliyatga samarali ishtirok etishning yo'qligiga olib kelishi mumkin. Siyosiy muloqotning an'anaviy usullari yosh auditoriya bilan rezonanslashmasligi mumkin, bu esa targ'ibot va jalb qilishda innovatsion yondashuvlarni talab qiladi.

6. Ta'lim bilan bandlikni muvozanatlash. Ko'pchilik yoshlar o'zlarining ta'lim va ish bilan ta'minlash mas'uliyatini siyosiy faol bo'lish istagi bilan muvozanatlash muammosiga duch kelishmoqda. Vaqt cheklovlari va iqtisodiy bosim yoshlarning siyosiy faoliyat bilan shug'ullanish qobiliyatini cheklashi mumkin, hatto ularda qiziqish va motivatsiya bo'lsa ham.

Ushbu muammolarni hal qilish ta'limni isloh qilish, inklyuziv siyosat, raqamli savodxonlikka sarmoya kiritish va yoshlar ishtirokini rag'batlantiradigan qulay muhit yaratishni o'z ichiga olgan kompleks yondashuvni talab qiladi. Mahallalarda yoshlarning siyosiy faolligini oshirishga qaratilgan sa'y-harakatlarda asosiy e'tibor yoshlarning huquq va erkinliklarini oshirish, ishtirok etish madaniyatini yuksaltirish, ularning hayoti va jamiyatga daxldor bo'lgan qarorlar qabul qilish jarayonlarida ularning ovozini eshitish va qadrlashini ta'minlashga qaratilishi kerak. "Fuqarolar o'z zimmalariga mas'ullik olishlari bilan hamjamiyat ishlarida ishtirok etish va siyosiy qarorlar qabul qilish huquqini qo'lga kiritadilar. Bu fuqarolarning faoligi uchun zarur bo'lgan shart-sharoitlar doirasini yaratadigan va fuqarolar manfaatlarini himoya qiladigan ijtimoiy institutlar va tashkilotlarning mavjudligini ta'minlaydi" [4. 50].

Xulosa sifatida aytish mumkinki, mahallalarda yoshlar o'rtasida siyosiy faollikning oshishida ijtimoiy-falsafiy omillarning kompleks o'zaro ta'siri katta ahamiyatga ega. Jumladan, bunda ta'limning o'rni, turli falsafiy qarashlarning yoshlar faolligiga ta'siri, shaxsiy va jamoaviy o'ziga xosliklarning rivojlanishi, raqamli texnologiyalarning jamiyatga ta'siri mavjud. Bu omillarga har tomonlama yondashsak, siyosiy faol va ijtimoiy mas'uliyatli yoshlar mahallada keng miqyosda demokratik jarayonlar orqali jamiyat farovonligiga hissa qo'shishga intiladilar. Mahalladagi yoshlar ijtimoiy faoliyatining ijtimoiy-falsafiy tabiati individual, ijtimoiy va texnologik omillarning murakkab o'zaro ta'sirini o'z ichiga oladi. Ushbu hodisani falsafiy nuqtai nazardan tadqiq etilishi yoshlarning o'z jamoalarini shakllantirishdagi rolini oshirishga, jamiyat farovonligini ta'minlashga keng yo'l ochadi. Har bir bir mahalla jamiyatda rivojlanishda davom etar ekan, ularga yoshlarni jalb qilish dinamikasini tushunish jonli, inklyuziv va mustahkam falsafiy dunyoqarashni rivojlantirish uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lib qoladi.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон стратегияси. –Тошкент: O'zbekiston, 2021. 58-бет.
2. Отамуротов С. Ёшлар сиёсий маданиятини ривожлантириш омиллари // -Тошкент: O'zbekiston, 2015. 94-бет.
3. Холиқов Ю.О. Ўзбекистонда бағрикенглик маданиятини ривожлантиришнинг ахлоқий тамойиллари. –Самарқанд, "Самарқанд давлат чет тиллар институти" нашриёти, 2021. 136-бет.
4. Қирғизбоев М. Фуқаролик жамияти: генезиси, шаклланиши ва ривожланиши. – Тошкент: O'zbekiston, 2010. 50-бет.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 3 (4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).